

Jaunius Pocius nuotr.

Eilinis Bitės idėjų kareivis

Minint rašytojos, visuomenės ir politikos veikėjos, švietėjos, filantropės Gabrielės Petkevičaitės-Bitės 152-ąsias gimimo metines, Seimo įsteigtu medaliu „Tarnaukite Lietuvai“ buvo pagerbtas bibliotekininkas iš Smilgių (Panevėžio r.) Edvardas VAIČIUS. Už pilietinę iniciatyvą padovanojimą laureatas kukliai prisipažino: „Esu tik eilinis Bitės idėjų kareivis“.

R Jaunius POCIUS
„Respublikos“ žurnalistas

Po filologijos studijų Vilniaus universitete atvažiavęs mokytojauti į Smilgius, E.Vaičius atrado G.Petkevičaitę-Bitę. Mat netoliese, Puziniškio dvarelyje, buvo jos gimtinė. Ėmęs nuodugniau domėtis rašytojos gyvenimu ir kūryba, literatas prisipažįsta buvęs sužavėtas šios išskirtinės asmenybės, paaukojusios savo gyvenimą tarnystei paprastiems žmonėms. Po kelerių metų, jau dirbdamas bibliotekoje, jis stengėsi garsinti nepaprastai daug nusipelnusios Lietuvos visuomenės veikėjos vardą ir jos gerus darbus. Ne be bibliotekininko pastangų ilgainiui Smilgiai ir Puziniškis tapo žinomi ne tik panevėžiečiams. O štai po trisdešimties metų įvertintas ir jis pats.

- „Jaučiuosi blogiau, negu būčiau negavęs medalio“, - tai tavo žodžiai, pasakyti viename interviu. Mums svetimą šaliai neretai sako, kad mes pasaulyje daug daugiau pasiektume, jeigu

nebūtume pernelyg kuklūs, o save vertintume labiau, - tokia mintimi pokalbį su eiliniu Bitės idėjų kariu save vadinančiu laureatu pradėjo „Respublika“.

- Sąžiningai kalbant, aš maniau, kad prieš mane medaļį turėjo gauti bent keletas vertesnių. Vieną kitą vertą žmogų tikrai žinau. Man tai - staigmena. Tai sakau nekoketuodamas. Pats sau kartais galvodavau, kad laikas man dar neatėjo.

- Bet tave vadina vienu iš G.Petkevičaitės-Bitės literatūrinės premijos krikštavėjų...

- Gal teisingiau būtų pasakius vienas iš... Bitę labai vertino Genovaitė Guokienė, Smilgių vidurinėje dirbusi istorijos mokytoja. Buvo toks gražus jos noras prieš daugelį metų paminėti 120-ąsias rašytojos gimimo metines. Ji pasiūlė man, lituanistui, ką nors sugalvoti. O aš dar jaunas, tik iš Vilniaus, pažinojau vieną kitą rašytoją, turėjau dėstytoją Albertą Zalatorių, draugą Vaidotą Daunį, dar pakvietėme rašytojus Bitę Vilimaitę, Juozą Aputį. Tas vietinis pami-

nėjimas išaugo į ryškesnių svečių viešnage. Tada ir pasiūlė A.Zalatorius Smilgių kolūkio pirmininkui Vladui Navikui įsteigti rašytojos premiją. Sakė, kolūkiui bus gera reklama. Ir Puziniškis skambės, ir rašytojai gyvi atvažiavę. Taip 1981 metais ir sukūrėme pradinį premijos variantą.

- Bet rašytojos gimtasis Puziniškis tada irgi nebuvo lankomas?

- Kai pirmą kartą jį pamačiau, nustebau. Toks simpatiškas, miniatiūrinis, raudonas angliško stiliaus dvarelis miško laukymėje. Gražus, bet viduje apleistas, prišiuokšlintas. Jame gyveno žmonės, kurie dirbo miško darbus, gyvulius laikė. Taip suskaudo širdį. O čia atvažiavę rašytojai premiją teikia. Sako, kur tas Puziniškis. Nuvežėm parodyti - gėda. Su kaimynu nusiuntėme dvarelį nuotrauką į televiziją. Kultūros laidoje buvo parodyta, kaip pastatas atrodo. Čia premija, o Puziniškyje toks sąvartynas. Rašytojai sakė, gėda rajono vadams. Tada rajono kultūros skyriaus vedėjui nori nenori teko aiškintis. Paskui buvo susitarta su Tiksliosios mechanikos gamykla, kad ims Puziniškį šefuoti. Taip viskas ir pajudėjo.

- Kuo G.Petkevičaitė-Bitė mums svarbi dabar?

- Daug kuo, paskaitykite kad ir jos „Karo meto dienoraštį“. Ji buvo nepaprastai tvirta moteris, pasižymėjo ypatinga drąsa, stoisumu, ištvėrme sunkiose situacijose. Jai didžiausia vertybė buvo žmogus. Kitas dalykas - atjauta artimam. Tokia detalė. Vokiečių karininkas jai sakė: „Jūs mokate penkias užsienio kalbas, ką jūs veikiate šitame užkampyje. Jūsų vieta Berlyne, Vokietijoje, dideliuose miestuose“. Bitė jam atkirto: „O kas gyvens ir padės tiems žmonėms čia, jeigu nebus manęs?“ Altruizmas, gydymas, švietėjiška veikla, mokyklos kūrimas, sekmadieniniai kursai - net sunku patikėti, kiek tilpo viename žmoguje. Nemerkantiliško, nematerialaus atlygio siekiančio kuklaus žmogaus atsivadimas.

- Jos idealai atrodo tokie tolimi šiandienai...

- Visuomenė yra diferencijuota. Yra dalis, kuri vargu ar kada atsi- greš į Bitę. Ta dalis, kuriai svarbus materialusis gyvenimas, ir liks toli nuo jos. Bet atsiranda žmonių, verslininkų, gamybininkų, turinčių to altruizmo. Jaunųjų rėmimas, fondų sukūrimas, siuntimas studijuoti - visa tai yra svarbu. Aišku, jie nepatiria tokių ekstremalių situacijų, kaip Bitė, gyvenusi istorinių kataklizmų laikotarpiu. Manau, Bitė būtų aktuali, jeigu būtų daugiau į ją išsiskaitančių. Pavyzdžiui, ją Panevėžio šviesioji visuomenė yra gerai perpratusi ir valdžiai neduoda ramybės, kad nepamirštų.

- Tu trisdešimt metų dirbi bibliotekoje. Anuomet žmonės graibstydavo knygas, o dabar turbūt nenustebintų klausimas, ar dar kaime yra skaitančių.

- Globalizacijos metas, mes vis labiau į informacines technologijas, internetą linkstame. Viena vertus, bibliotekų modernizavimas išėjo į naudą, yra ryšys su pasauliu. Bet kartu su technologijomis mes patyrėme ir skaitymo katastrofą. Ypač jaunosios kartos. Paauglių, jaunimo prioritetas naujoms technologijoms labai jaučiasi. Jaunimas užėina, bet prioritetas jam yra internetas. Yra penki kompiuteriai, po pietų visi užimti. Kartais moksleiviai užsirašo dienai į priekį, kad galėtų prie jo pabūti valandą pusantros. Feisbukas jiems kaip kasdieninė duona.

- Bet ar ne skaudu tai matyti? Bibliotekos skundžiasi, kad naujų knygų negauna...

- Turime klasikos, naujų knygų daugiau ar mažiau gauname. Ruduo ir žiema kaime - du laisvi metų sezonai. Knygos skaitomos. Bet skaito vyresnioji karta. Nes daugiau nėra kam. Yra aiškiai matomas amžiaus tarpsnis nuo 25 iki 45 metų. Galintys ir norintys dirbti ir užsidirbti yra išvykę. Kaip aš sakau, vieni yra vidinėje, kiti išorinėje emigracijoje. Išvažiuoja iš pradžių vienas, paskui šeima, iš mokyklos paimami vaikai. Jau yra tuščių namų. Mes tolokai nuo miesto (20 kilometrų nuo Panevėžio - red. past.), tų namų niekas neskuba nusipirkti. Dar ne visai dykuma, bet vieną gatvę aš jau vadinu našlių gatve. Ten jau likę namuose po vieną gyventoją, kiti išmirę.

- Tokio mūsų kaimo, koks jis yra, laukia liūdna ateitis. Bet ar ne per daug virkaujame, kad kaimas nyksta, kad visi iš jo bėga. Gal laikas su tuo susitaikyti ir suprasti, kad visi žmonės nori gyventi geriau?

- Aš neverkiu. Aišku, gaila žmonių, kurie išvažiuoja. Suvokiu, priežastys objektyvios, čia nėra darbo, nėra ką veikti. Tokia, manau, Europos Sąjungos misija ir buvo - nuvaryti nuo žemės. Sakydavo, pažiūrėkite, Olandijos, Danijos kaimuose 4 ar 5 procentai gyvena, o pas mus 18 ar 20. Europa, manau, nevirka, o šypsosi. Procesas vyksta pagal ES komisarų planą. Lietuvos kaimas mažėja, nyksta. Aš neverkiu, bet kaimo tuštėjimas man sukelia liūdesį, nors suprantu, kad tai natūralūs procesai. Man atrodo, kad atsvara tam yra tvirti ūkininkai. Ūkininkai niekur nepabėgs. Jie yra įlidę į žemę, į darbus, paskolas ir ES išmokas. Jie turi po 1000 hektarų, samdo po kelis žmones. Darbo turi tie, kurie gyvena netoliese. Bet jiems reikia darbščių, be žalingų įpročių darbininkų. Galvoju, tie 4-5 procentai ir liks kaime, jis bus smulkesnis.

- Užauginai keturis vaikus, bet nė vienas jų neemigravo. Tokių šeimų Lietuvoje jau re-ta...

- Kartais pagalvoju, kad štai nuvažiuočiau į svečius pažiūrėti. Bet kol kas nė vienas neemigravo. Ir nesiruošia. Nes prišti prie paskolų, prie butų. Nebent jeigu netektų darbo, socialinių garantijų. Bet tai būtų būtinoji gintis per emigraciją, kad galima būtų išgyventi.

- Esi išleidęs knygą tokiu gražiu pavadinimu „Ten, kur Šermukšnis“. Kodėl neberašai, juk taip madinga dabar leisti savo knygas?

- Išleidau dėl laimingo atsitiktinumo, išbandęs novelės formą Alberto Zalatoriaus paragintus. Paskui sustojau. Rašytojui reikia rimtai pagalvoti, ar jis turi ką pasakyti. Tiek apie savo galimybę pasakyti ką nors naujo, tiek tema, problemišku arba stiliumi. Aš dirbtinai nieko neforsuoju. Išstėnėtam, vidutiniškai rašančiam būti man pretenzijų nekyla. Man patinka skaityti talentingesnių negu aš kūrinius. Užtat man prie širdies Bitės premijos laureatų rinkimai. Tada išgilini, analizuoji, pasidžiaugi gera literatūra.

- Ar tiesa, kad tave Smilgių žmonės kartais knygnešiu pavadina?

- Buvo tokia švarinimosi akcija „Darom“. Sakau, apsitvarkykime, susirinkime šiukšles. Iš aš tuos „bambalius“ rinkau. Tai man sako: „Va, ir knygnešys čia“. Paskui nuėjau į pirtį, irgi girdžiu - „Va, knygnešys ir į pirtį atėjo“. Žinoma, aš dėl to nepykstu. Pravardė man patinka. Galvoju, kad taip ir yra. Būna, kad vieną kitą trečią žmogų, kuris dar skaito, bet negali ateiti į biblioteką, aplankai, knygą nuneši. Kartais keliauju su spauda. Gal kiek pompastiškai pasakysiu, bet ta pravardė man patinka labiau nei medalis.

Mieli skaitytojai, kviečiame aktyviai rinkti Lietuvos nacionalinę vertybę - nugalėtojus skelsime š.m. birželio 8 d.

Dienraštis „Respublika“ kartu su „Zonta International“ ir Vilniaus miesto savivaldybe organizuoja „Respublikos“ nacionalinių vertybių rinkimus. Redakcija laikosi nuostatos, kad kiekviena istorija, patekusi į laikraščio puslapius, jau yra vertybė. Kiekvienas žmogus, ieškojęs, rašęs ir siuntęs mums aprašytas istorijas, nusipelno didžiausios pagarbos.

Kompetentinga komisija, sudaryta iš įvairių sričių specialistų, kultūros pasaulio atstovų, iš penkių kategorijų nominantų atranka geriausiosios - jie ir tampa metų nugalėtojai. Tarp jų - ir didžiausios skaitytųjų palaikymo sulaukusi nominacija.

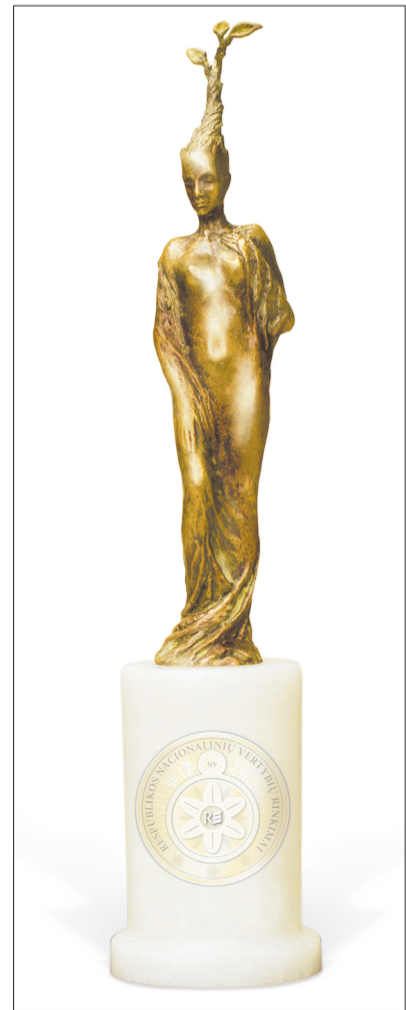
Vilniaus miesto rotušėje nugalėtojams bus įteikiamas specialiai šiam projektui skulptoriaus Viktorio Štukėvičiaus sukurtas statulėlės „Šakelė“.

Kiekvienam nominantui įteikiamas Garbės raštas ir dienraščio „Respublika“ numerata, o kiekvienam rašiusiam - Padėkos raštas ir dienraščio „Respublika“ numerata. Renginyje apibendrinamas metų trukęs projektas, kuriame galėjo dalyvauti kiekvienas Lietuvos žmogus.

„Nacionalinių vertybių“ apdovanojimų vakarą paskelbiami penkių nominacijų nugalėtojai:

- „Žmogus amžininkas“;
- „Žmogus istorinė asmenybė“;
- „Reiškinys, garsinantis Lietuvą“;
- „Daiktas, objektas, garsinantis Lietuvą“;
- „Respublikos“ skaitytųjų balsas“.

Praejusią savaitę pristatėme pirmąją pusę jūsų pasiūlytų pretendentų ir nacionalines vertybes. Šiandien baigiame spausdinti visą sąrašą.

Balsuokite už pasirinktą nacionalinę vertybę

22 Vytautas Skripkauskas - „Septimos“ pučiamųjų orkestro įkūrėjas, parengęs daugiau nei pusę tūkstančio vaikų groti įvairiais pučiamaisiais instrumentais, pradedant fleita ir baigiant tuba. Žmogus atšventęs 85 metų jubiliejų, dar jaunatviškai žvalus ir šiandien dirbantis su vaikais Vilniaus Žirmūnų gimnazijoje.

24 Kas vieną kartą apkabina poetą **Anzelmo Matučio** drevę, tas ilgam mena tą nuostabią gamtos kampelį prie Uosupio upelio Varėnos rajone. Koks gi jis buvo - A.Matutis, vaikus poetas, Drevės šeimininkas, girios bičiulis. Tai buvo gamtos žmogus, girios vaikas, rašęs vaikams nuo trejų iki... šimtas trejų metų.

26 Pirmasis kryžius Merkinėje „Žuvusiems už laisvę ir Nepriklausomą Lietuvą“ buvo pastatytas 1989 m., vėliau - „Merkinės mokytojams, žuvusiems už laisvę 1945-1947 m.“, o tada pasipylė dešimtims. Šis **Kryžių kalnelis**, sujungęs senąsias kryždirbystės tradicijas ir istoriją, apsilankiusiam jame tarsi iš naujo atveria akis ir verčia mąstyti apie tautos gyvenimo valstybėje prasmę.

28 **Dubičiai** - pats lietuviškiausias kaimas Baltarusijos pasienyje. Kad Dubičiuose ir aplink juos yra daug akmens amžiaus stovyklaviečių, nustatė archeologijos prof. Rimutė Rimantienė. XIV a. istoriniuose šaltiniuose minima Dubičių pilis, stovėjusi Katros upės krante; prie jos buvo nemaža gyvenvietė. Nuo 1512 m. minimas Dubičių dvaras.

30 **Kunigas Kazimieras Skrodzkiš** - pirmasis švietėjas draudžiamaisiais laikais iš tamsaus, giriose paskendusio Žemaičių krašto. Per kelis dešimtmečius šis nuostabus žmogus išmokė skaityti beveik 95 procentus jaunų savo parapijos žmonių. Vargu ar gali rasti antroji tokia parapija.

32 **Musteikos** - Pietryčių Lietuvos kampe, Čepkelių valstybinio rezervato pašonėje, prie pat Baltarusijos sienos prigludęs nemažas kaimas. Musteikos kaimas yra buities ir būties, dvasios ir istorijos archetipas. Saugomas valstybės kaip Dzūkijos nacionalinio parko dalis, kaip senoviškas lietuviškas sodžius.

23 Varėnos r., apie 23 km nuo Varėnos link Čepkelių raisto, yra nedidelis **Krokšlio kaimelis**. Nėeilinis tai kaimas, turintis savo memorialą, lietuviškumo vėliavą nešęs per visus sovietmečio metus. Čia 1930 m. įsikūrė Šv.Kazimiero draugija, buvo sukurta kaimo himnas, jis ir šiandien kiek patobulintas skamba per visas kaimo šventes.

25 Cirko užuomazgos Lietuvoje siekia dar caro laikus. Ryškesnis postūmis Lietuvos cirko istorijoje susijęs su Nepriklausomybės atkūrimu 1918 m. Lietuvos cirko istorija glaudžiai susijusi su panevėžiečio **Petro Taručio** vardu. 1914 m. jį Klaipėdą atvyko cirkas iš Latvijos. Jo pasirodymas ir nulėmė P.Taručio likimą. Jis pasiprašė priimamas į cirką.

27 Dubičių apylinkės prsidėjo prie 1863-1864 m. sukilimo. **Liudvikas Narbutas** buvo vienas pirmųjų sukilimo organizatorių Vilniaus gubernijoje. Lietuvos komiteto paskyrtas Lydos apskritys kariniu viršininku, Liudvikas turėjo organizuoti ginkluotą sukilimą apskrityje ir vadovauti vienam iš būrių.

29 Ne iš kieno nors jau fiksuotų juostų gimsta **Algio Augustaičio**, kaip jis save įvardija, „laisvo tapytojo“, savo talentą ugdydusio, gyvosios gamtos akademijoje, Rimeikslai. Į gamtos didingumą autorius keliauja pažvelgti pats, vedamas vaikystėje gimusio troškimo išvysti tai savo akimis, savomis kojomis prisiliesti prie stūksančių uolų.

31 **Žvaigždės ir kryžiai aplenkė partizanų ir jų motiną**. Taip galima pasakyti apie Aukštuolių kaimo ūkininko Boleslovo Katlioriaus šeimą, dešimt vaikų pagimdžiusią ir užauginusią **Oną Katlioriene**, jų likimus. Penki iš šešių sūnų - vienas po kito - krito miškuose nuo stribų rankų.

33 Prieš 100 metų Marijampolės apskritys Sasnavos valsčiaus Padvengliškių kaime gimė **Jonas Gregoravičius**. Savamokslis dailininkas, dviidėbys. 1999 m. J.Gregoravičius už nuopelnus Varėnos krašto kultūrai buvo įteiktas rajono Kultūros ir meno tarybos „Sidabrinė bitė“, o 2002 m. jo kūryba buvo įtraukta į Kultūros vertybių registrą.

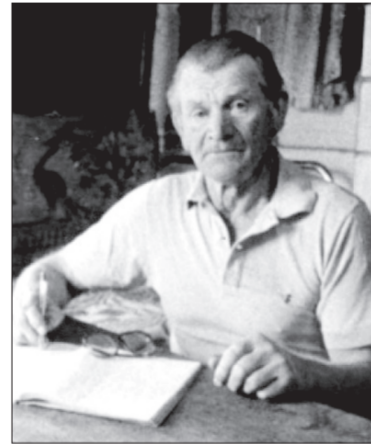
34 Sunku patikėti, bet Lietuvoje dėl šlapių žemių sausinimo ar tvėnkinių įrengimo tik 17 proc. upių ir upelių vagų išlaikė savo natūralumą. Vienas iš tokių upelių yra **Skroblys**, kurio vaizdingas slėnis, patenkantis į Kapiniškių bei Merkio kraštovaizdžio draustinis bei Skroblys rezervatą, yra vienas iš vertingiausių Dzūkijos nacionalinio parko teritorijų.

36 J režisierės **Dalios Tamulevičiūtės** profesionalių teatrų festivalį jau trečius metus iš miestų keliauja spektakliai, iš miestelių ir kaimų plūsta žiūrovai, kuriems labai reikia dvasinio peno. Visus telkia ta šviesa, kuria degė žymi teatro režisierė, profesorė **Dalia Tamulevičiūtė**... Kūrėjo liepsna... Tas traukos stebuklas yra lyg režisierės palikimas.

38 **Vilius Martynas Variakojis** sukūrė Lietuvos stalo teniso mokyklą. Jo auklėtinės ir auklėtiniai išgarsino Lietuvą visame pasaulyje. 1959 metais V.Variakojis išleido knygą „Stalo tenisas“. V.Variakojis daug prisidėjo ir prie lauko teniso populiarinimo Panevėžyje...

40 Ne vieną kartą su H.Gudavičiumi lankėmės pas **Vyta Jakavonį** Kasčiūnų kaime, ne kartą troboje klausėmės šeiminiško skaitomų eilėraščių, žiūrėjome jo pieštus paveikslus. Į mūsų klausimą, iš kokio paveiklo nusizūrėjęs jis nupiešė Vytauto Didžiojo portretą, „iš atminties“, - nė akimirka nesusimastęs, ramiai, su giliu tikėjimu atsakė V.Jakavonis.

42 Vargonininkas - tarsi nematoma būtybė bažnyčioje, vargonavimu padedantis kunigui išgyventi subtiliausių mišių aukos siekius. Kad ir kur vyktum, kiekvienoje parapijoje mūsų šalies žmonės prisimena ir gerbia vargonininkus, kurie sovietinės vergijos laikais buvo visaip ujami, net persekiojami. **Vytautas Urbonas** - vienas iš jų.

BIRŽELIO 7 D. ROTUŠEJE VYKS APDOVANOJIMAI

Į apdovanojimų vakarą nuoširdžiai kviečiame visus 2012 metų projekto dalyvius. Tel. pasiteirauti (+370-682) 16-558.

35 Gražiausias Varėnos krašto pušynėlis apsisiautęs keturiasdešimt aštuonių medinių sodybų **Zervynų kaimas** nebe reikalauja vadinamas Lietuvos perlu. Atsižvelgiant į kaimo unikalumą ir jo etnoarchitektūros kultūrinę vertę bei norint išsaugoti jo ryšį su gamta ir aplinkos autentiškumu, 2010 metais Zervynų kaimas paskelbtas valstybės saugomu kultūros paveldo objektu.

37 **Julijonas Lindė-Dobilas** gimė 1872 metais lapkričio 17 dieną Panevėžio apskritys Joniškių parapijos Dovydų kaime. Tikroji jo pavardė yra Linda. 1898 m. įšventintas kunigu. 1922 m. jo paties prašymu atleistas nuo kunigystės tapo mokytoju. Dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą. Garsioji jo literatūrinė veikla. Svarbiausias jo darbas „Blūdas“, išleistas 1912 metais.

39 Viena iškiliasių asmenybių per visą Vilniaus medicinos draugijos istoriją buvo daktaras **Julijonas Ticijus** (1820-1898), vieništelis draugijos - per 200 jos veiklos metų! - garbės prezidentas. Visa jo veikla glaudžiai susijusi su Vilniumi ir jo žmonėmis - nuo aukščiausio luomo iki pačių vargingiausiųjų. Šiam nepaprastam gydytojui buvo prigijęs auksinės širdies filantropo vardas.

41 **Liudas Vailionis** (1886-1939) yra iškilus asmenybė XX a. Lietuvos kultūros istorijoje. Liko profesorius darbai, jo su bendraminčiais įkurtas universitetas, davęs pradžią visai Lietuvos aukštojo mokslo sistemai, sukurtas Lietuvos botanikų mokykla. Klesti ir žaliuoja Botanikos sodas.

43 **Vėlinės** lietuvių šventė nuo gilių senovės, jos mena net paleolito laikotarpį. Tai dar pagoniška ir svarbiausia rudens šventė. Senovėje buvo tikima, kad mirštant žmogui nuo kūno atsiskiria vėlė, vėliau ji bendrauja su gyvaisiais, juos nuolat lanko. Net ir lietuvių liaudies dainose sakoma, kad miręs žmogus atsėdęs „vėlių suolelį“ ir išėjęs pro „vėlių vartelius“.

Visi pretendentai

1. Išsaugotas senasis BALTŲ TIKĖJIMAS
2. Jonas KRIVICKAS - lietuvių kalbos mokytojas
3. Malvina VALEIKIENĖ - karinio Vyčio kryžiaus ordino kavalerė
4. Sauliai Jurgis ir Antanas KIAUNES - laisvės kovų dalyviai
5. Antanas STARKUS-MONTE - apygardos vadas
6. Kazys BIZAUŠKAS - jauniausias 1918 m. signataras
7. Jonas BASANAČIUS - mokslininkas, gydytojas, Vasario 16-osios Akto signataras
8. UŽGAVĖNĖS. Papročiai ir tikėjimai
9. FESTIVALIS „Druskininkų vasara su M.K.Čiurlioniu“
10. Marija Pečkauskaitė-Satrijos Vagana: „Malonu kitiems daryti gera“
11. KALVYSTĖ. Kalviai - žaidrų grūdinti vyrai
12. Danutė VEISIENĖ - mokytoja, muziejaininkė
13. Marce KATILIUŠTĖ - dailininkė
14. Istorinė Lietuvos GIMNAZIJĄ
15. Valerijonas STRAŠEVIČIUS - pedagogas, kolekcininkas
16. Juozas TŪBELIS - tarpukario Lietuvos ministras pirmininkas
17. Stanislava VENCLAUSKIENĖ - aktorė, režisierė, Lietuvos Motina Teresė
18. Panevėžio MOKYTOJŲ SEMINARIJA
19. Ekologas Henrikas GUDAVIČIUS - žemaitis, garsinantis Dainavos kraštą
20. Antanas JUOZAPAVIČIUS - Lietuvos karininkas
21. Akademikas Adolfas JUCYS - šiuolaikinės teorinės fizikos pradininkas
22. Vytautas SKRIPKAUSKAS - muzikas, šviesuolis, „žmogus orkestras“
23. KROKŠLYS - mažas kaimas didelis lietuviškumo dvasia
24. Anzelmas MATUTIS - poetas
25. Petras TARUTIS - lietuviško cirko pradininkas
26. MERKINĖS kryžių kalnelis
27. Liudvikas NARBUTAS - 1863 metų sukilėlių vadas
28. DUBIČIŲ kaimas
29. Algis AUGUSTAITIS - dailininkas, rašytojas, menininkas
30. Kunigas Kazimieras SKRODZKIŠ
31. Žvaigždės ir kryžiai aplenkė partizanų ir jų motiną
32. MUSTEIKOS - etnografinis kaimas
33. Jonas GREGORAVIČIUS - dailininkas, dievdirbys
34. SKROBLUS - upelių upelis
35. ZERVYNOS - dzūkiskas kaimas
36. Dalia TAMULEVIČIŪTĖ - aktorė, režisierė
37. Kunigas Julijonas LINDĖ-DOBILAS
38. Vilius Martynas VARIAKOJIS - stalo tenisininkas, krepšininkas
39. Julijonas TICIJUS - gydytojas, šviesuolis, filantropas - partizanų poetas
40. Vytautas JAKAVONIS-SNIEGUTIS - partizanų poetas
41. Profesorius Liudas VAILIONIS - botanikos ir biochemijos mokslų Lietuvoje pradininkas
42. Vytautas URBONAS - vargonininkas
43. VĖLINĖS - mirusiųjų pagerbimo šventė.